

Dettre János — nyugalmazott főispán.

Mint a *Délmagyarország* budapesti munkatársa jelenti, a belügyminisztérium most intézte el azt a beadványt, amelyet Dettre János kormánybiztos-főispáni állásától való felmentése után nyugdíjaztatása végett nyújtott be. A belügyminiszter a nyugdíjazási kérelmet *teljesítette* és az utóljára betöltött közszolgálat alapján Dettre-t, mint főispánt helyezte nyugdíjba és a főispáni nyugdíjnak megfelelő illetményeket folyósította részére.

Dettre Jánost, mint emlékeztetés, még a szegedi kormány mentette fel főispáni állásától 1919. év nyarán és az akkor benyújtott nyug-

díjazási kérelem fölött csak most, közel nyolc év múlva döntött a belügyminisztérium. A döntés értelmében Dettre János, aki, mint ismeretes, főispáni kinevezése előtt tiszti ügyész minőségben a városnál szerzett nyugdíjaztatásához elegendő szolgálati időt, most *viszszamenőleg* is megkapja elmaradt járandóságait.

A belügyminisztériumnak ezzel a döntésével a város ujkori történelmének egyik sokat vitatott fejezetét juttatják végre a hivatalos lényezők a megnyugtató befejezés elfogulatlan megvilágításához.

A zenepalota felépítésének nincsenek pénzügyi akadályai.

A városi zeneiskola fejlődésképtelen mostani helyiségében. Gondoskodni kell végre a képzőművészekről is.

(A *Délmagyarország* munkatársától.) A városi párt legutóbb tartott ülésén megint szónyegre került — most már azonban komoly indítvány formájában — a zenepalota felépítésének terve. Nem az első megmozdulás a szép eszme megérlelésére, a sajtó pedig kisebb-nagyobb intervallumok után állandóan napirenden tartotta és tartja a város kulturális életének ezt a kellemetlen hátrálékát. Hogy most végre szélesebb körben kezdenek felelősséget érezni amiatt, hogy a városnak ezt az adósságát most már mulhatatlanul be kell hajtani, annak többféle oka van. A legközelebb fekvő ok az eredeti teleknek bérház céljaira való felhasználása. Ebben a tervben ma már senkisék gátolja meg a hatóságot. Az eredeti gyönyörű Spiegel-féle terv ugyanis *elévült kicsire szabott méretei* miatt. A felépítendő zenepalotának a kor és a követelmények haladásával lépést kell tartania, jóval nagyobbra kell tehát kontemplálni, mint amekkorára az eredeti terv készült.

Mindazok a tervek megvalósultak már, amelyek a zenepalota építési tervével egyidőben nyomták a hatóság lelkiismeretét. A fogadalmi templom felépült. A tanyai vasut megindult. Az egyetem épül. A város két oldalán telepek létesültek, a lakosság számban és sulyban gyarapodott a tanya és menekült lakosság bevonásával,

de a művészeti a város még semmiféle sem lett.

Negyvennégy év óta aktuális a zenepalota és iskola kérdése. Negyvennégy év óta hajszolják azt az *utópiát* a zenenevelés lelkes örei, hol csendes kérelemmel, hol méla rezignációval, hol sürgető, hangos szóval. A zeneiskola helyiségül mégis mindig a legselejtebb zugot kapta, ahol aggodalom nélkül a fejlődés legelemibb iramára sem lehetett gondolni. *König* Péternek, a városi zeneiskola rajongó lelkesedésű igazgatójának törhetetlen buzgalma kellett ahhoz, hogy annyi

félvállról való elintézés mellett oda fejlődjön a zenei érdeklődés és tudás, hogy ma már minden szülő, aki csak valamennyire teheti, zenére taníttatja gyermekét. A zene már nem lukszus, hanem lelki és intellektuális szükséglet. A haladásnak ez előtt az örömdetes mérve előtt kalaplengetve kellene meghajolni és minden eszközzel elő kellene mozdítani a lakosság hangulatában megkezdődött nivellálódást.

A zeneiskola helyisége jelenleg egyáltalában nem felel meg a hivatásának.

A tantermek kicsinyek, tulsufoltak, évente legalább 30—40 növendéket kell elbocsájtani helyszűke miatt. A tanerők a meglévő létszámban nem képesek már ellátni a növendékek pontos tanítását, új tanerőt ugyancsak a fejlődés lehetőségének korlátozottsága miatt felvenni nem lehet, nem is beszélve arról, hogy a háboru előtt fennállott gordon-, klarinét-, fuvola- és kürt-tanszakokat meg kellett szüntetni. A város mégsem térhetett ki annak idején annak a kérelemnek a teljesítésére elől, hogy a 70 tagu filharmonikus zenekarnak és a dalárdáknak, amelyek közül az egyik ötven, a másik száz tagu, próbatermet adjon. Természetesen ezeket a testületeket is

a szűk zeneiskolában zsúfolják össze,

s így most a 11 méter hosszú és 5 és fél méter széles *nagyteremből* mindannyiszor ki kell hordani a székeket, táblákat, székényeket, asztalokat, a zongoráról pedig le kell csavarni a lábakat, valahányszor ezek a testületek ott próbát tartanak. Ezek a butor-darabok kikerülnek ilyenkor a folyosóra, ahol veszélyeztetik vagy lehetetlenné teszik a közlekedést. *Igy néz ki Szegeden a zeneiskola!* Tetézi mindezt, hogy a dalárdák és a zenekar próbái után a megromlott levegőjű teremben a növendékek énekpróbái következnek,

akik hideg napokon is a nyitott folyosókon kénytelenek várakozni, amíg a sor rájuk kerül.

Persze nagyszabású együttes próbák ebben a teremben lehetetlenek, aminek egyik eredménye, hogy a zenei produkció egyes ágai-ban egyetlen testület sem képes tudásának megfelelő tempóban fejlődni. A zeneiskolai hangversenyek részére sincs természetesen megfelelő terem, az a kicsi, ami van, látogatottság esetén — *tűzveszélyes*.

Érdekes, hogy *König* Péter adatai szerint

az új zenepalota felépítése üzletnek se lenne rossz.

A zeneiskola ugyanis 4600 aranykorona évi bért fizet. A múlt tanévben beiratkozott összesen 358 növendék, akikről az intézet 217,825.500 koronát bevételezett. Ebben a tanévben a tandíjbevétele 230,000.000 korona lesz. Ezekben az összegekben megvan az amortizáció biztos fődöze, de a tandíjbevételek természetesen nyomban lényegesen emelkedni fognak, mihelyt megteremtik építkezéssel az egészséges fejlődés feltételeit. *König* Péter terve szerint, amely reálisnak mondható, a zenepalota bérbeadott helyiségei után 26—27.000 pengő évi bére lenne a városnak. A filharmonikusok, a Harmonia, a dalárdák és a különböző egyesületek hangversenyei, továbbá felolvasások, bálak és gyűlések bérei folytán a koncertterem 6240 pengőt jövedelmezne évenként, szóval ha a hatóság megtenné egyszer ugyanazt, amit megtett például a strandfürdővel, hogy elkészíttetné a mai viszonyoknak és követelményeknek megfelelő tervet és megejtetné utána a szükséges számításokat, hamarosan rájönne, hogy

a város a zenepalota felépítésével anyagiakban édes-keveset reszkíroz, erkölcsiükben pedig egész biztosan rengeteget nyer.

Ezt a várost valamikor úgy ismerték, mint a képzőművészetek egyik aktiv centrumát. Jó hírnevét azonban lassanként egészen elmosta az idő. A mostani hatóság a legkisebb érzéket, érdeklődést, műértést sem mutatja a művészi megoldások iránt. Egymásután épültek városi házak, amelyek olyanok, mintha csak izléstelen, otromba gulibákkal lehetne segíteni a lakásinségen. Semmivel, vagy csak lényegtelen összeggel kerültek volna többé ezek a házak, ha *művészek* tervei szerint építették volna valamennyit és így ezek az épületek nemcsak a háboru után következett rekonstrukció tempóját, hanem az építetők kifinomodott kulturáját is megőrizték volna.

Eber szemmel kell tehát örködni afölött, hogy a zenepalota elismert hírv és tehetségű építész tervei szerint épüljön.

A zenepalotának szolgálnia kell a képzőművészet haladását is.

Az eddigi tervet ezért is át kell alakítani, mert gondoskodni kell olyan nagyobb teremről, ahol kiállításokat tarthassanak úgy a helybeli, mint az itt vendégszereplő festők. Ez a legkisebb, egyúttal a legelső áldozat is, amellyel a város végre felkarolná a képzőművészeket, hisz az Alföld tele van festői problémákkal, a festők pedig boldogan jönének ide, ha számíthatnának a hatóságnak egyelőre csak erkölcsi támogatására és megértésére.

A zenepalota felépülhet a Rákóczi-téren, de legszebb helye lenne a Tisza partján, szemben a kulturpalotával, a kereskedelmi iskola előtt. Nemcsak értelme nincs, de egyenesen bűnös mulasztás a további latolgatás és halogatás. Haladéktalanul cselekedni kell.

Lengyel Vilma.

Telefon:
Irodai 2-58.

Belvárosi Mozi

Telefon:
Pénztári 5-82.

Február 27-től március 2-ig

VERNE GYULA

világhírű regénye filmen:

STROGOFF MIHÁLY

2 rész, 16 felvonásban egyszerre. — Főszereplők:

Iván Mosjoukin és Nathalie Kovankó.

Az előadások vasárnap 3, 5, negyed 8 és fél 10 órakor kezdődnek.

Izléses bál 82
és estélyi
cipők meg-
érkeztek!!!

Tartósságban,
minőségben, árban
felülmulhatatlanok

Del-Ka Hungária
cipők - Szeged - Rákóczi 14

Del-Ka farlsnyák fogalommal váltak.